

Warszawa, dnia 19 października 2020

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: WR.pr.071.2.2020

**Lubuska Izba Rolnicza
w Zielonej Górze**

L.Dz. 501

Dnia 26.10. Podpis. *Alf*

**Pan
Stanisław Myśliwiec
Prezes
Lubuskiej Izby Rolniczej
ul. Kożuchowska 15a
65-364 Zielona Góra**

Szanowny Panie Prezesie

W związku z pismem zn. LIR-201/2020/PS w sprawie kwestionowania przez producentów rolnych przyjmowanych w publicznej aplikacji „Zgłoś szkodę rolniczą” danych o procentach strat spowodowanych przez suszę w uprawach rolnych określonych przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach a nie procentowych strat określanych samodzielnie przez producentów rolnych - uprzejmie informuję, że stosownie do § 13x ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 187, z późn.zm.) jednym z warunków udzielenia przez Agencję pomocy jest wykazanie strat w gospodarstwie rolnym powyżej 30 % średniej rocznej produkcji rolnej z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody spowodowane przez suszę w uprawach rolnych.

Jednocześnie w § 13x ust. 11 ww. rozporządzenia określono, że w przypadku gdy producent rolny we wniosku o szacowanie szkód poda procentową wysokość szkód spowodowanych wystąpieniem suszy w poszczególnych uprawach wyższą niż ta wysokość ustalona na podstawie danych Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowego Instytutu Badawczego (IUNG) - do obliczenia wysokości szkody przyjmuje się dane w tym zakresie IUNG wynikające z Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR). SMSR zawiera aplikacje komputerowe integrujące dane meteorologiczne potrzebne do obliczenia klimatycznego

bilansu wodnego oraz dane z cyfrowej mapy glebowo-rolniczej, obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb.

Przy wyznaczaniu obszarów zagrożonych suszą rolniczą dla poszczególnych upraw uwzględniane są dwa czynniki:

- ✓ warunki pogodowe,
- ✓ podatność gleby na suszę.

Dane meteorologiczne wykorzystywane do obliczenia wartości klimatycznego bilansu wodnego (KBW) pochodzą z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (ze stacji synoptycznych – 59, telemetrycznych - 195 i posterunków opadowych – 294), z Ośrodków Doradztwa Rolniczego (60 stacji), z Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) – 39 stacji, z własnych stacji IUNG – 60 oraz z 16 stacji jednostek samorządu terytorialnego a także z 3 stacji Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie.

W celu zachowania najwyższej jakości danych pomiarowo – obserwacyjnych na stacjach IMGW, IUNG, ODR zainstalowane są zdublowane przyrządy pomiarowe, np. dwa deszczomierze. Pozwala to na wychwycenie błędów wynikających z awarii urządzenia.

W celu zwiększenia dokładności określenia pola opadu atmosferycznego w 2020 roku zostały włączone do Systemu dane pochodzące z naziemnych radarów. Dane radarowe są udostępniane przez IMGW, pochodzą one z sieci POLRAD. Uzyskanie informacji generowanych przez meteorologiczne radary naziemne pozwalają na znaczne uszczegółowienie pola opadów dla całego kraju, albowiem są one dostępne w rozdzielczości 1x1 km. Zwiększenie dokładności określenia wielkości opadu na terenie kraju powoduje, że następuje zdecydowana poprawa szczegółowości wyznaczenia granic obszarów objętych suszą rolniczą. Po kontroli danych meteorologicznych są one wykorzystywane do wyznaczania wartości KBW. Przestrzenne dane z pomiarów punktowych są interpolowane przy użyciu aplikacji Geographic Information System (GIS) za pomocą programu komputerowego – ArcGIS. Na każdą wyinterpolowaną wartość - program wykorzystuje informacje z 12 najbliższych stacji meteorologicznych. Program ten przy tworzeniu interpolacji danych uwzględnia wpływ odległości stacji na generowaną wartość, im stacja położona jest bliżej interpolowanej danej, tym większy jest jej wpływ na tworzoną wartość. System GIS uwzględnia następujące warstwy informacji:

- dane dotyczące opadów atmosferycznych,
- ewapotranspiracji (parowanie wody z gleby i roślin),

- dane z cyfrowej mapy glebowo-rolniczej obrazującej przestrzenne zróżnicowanie retencji wodnej różnych kategorii agronomicznych gleb, i jej wpływ na skutki suszy rolniczej,
- granice wszystkich gmin Polski,
- granice działek ewidencyjnych.

W Systemie prowadzony jest również monitoring wilgotności gleby, którego celem jest poznanie zależności pomiędzy stresem wodnym, mierzonym liczbą dni uwilgotnienia poniżej wartości krytycznej, odpowiadającej punktowi trwałego wędnięcia roślin, a plonem roślin dla różnych gatunków gleb w zróżnicowanych warunkach siedliskowych i klimatycznych. Na potrzeby monitoringu suszy rolniczej prowadzone są w 20 gospodarstwach rolnych: pomiary wilgotności gleby. Stan ich uwilgotnienia jest mierzony na sześciu poziomach profilu glebowego: 10, 20, 30, 40, 60 i 100 cm za pomocą sondy profilowej. Pomiary prowadzone są od początku okresu wegetacyjnego na 60 polach referencyjnych z różnymi uprawami i o różnej kategorii podatności gleby na suszę. Pomiary te wykonywane są dwa razy w tygodniu. Aktualna wilgotność porównywana jest ze stanem uwilgotnienia gleby, odpowiadającemu punktowi trwałego wędnięcia roślin. Miarą stresu wodnego jest wilgotność objętościowa (w %).

Prowadzone prace nad wyznaczeniem obszaru z wystąpieniem suszy rolniczej wymagają ich weryfikacji w oparciu o zastosowanie teledetekcji oraz określenia wpływu innych czynników, takich: jak poprawność agrotechniki (dobór stanowiska dla uprawy, termin siewu, sadzenia, gęstość siewu, głębokość siewu, dawka i termin nawożenia, skład chemiczny nawozów, płodozmian, system uprawy roli, termin wykonania zbioru oraz sposób jego wykonania). Poza tym należy określić wpływ innych czynników pogodowych jak: przymrozki, przezimowanie, wystąpienia deszczu nawalnego, gradobicia, wysokiej temperatury powietrza, jak też czynników, które decydują o wielkości plonu jak: choroby roślin, określenie wpływu zachwaszczenia, działalności szkodników. Istotną rolę odgrywają też straty wywołane w wyniku: podtopień, pożarów oraz działalności łowieckiej.

Dane pozyskiwane z monitoringu suszy przenoszone są do aplikacji „Zgłoś szkodę rolniczą” w celu weryfikacji zakresu suszy i wysokości strat w uprawach określonych samodzielnie przez producentów rolnych przy wypełnianiu tej aplikacji.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że w generowanym automatycznie za pomocą publicznej aplikacji protokole oszacowania szkód wyliczane są straty analogicznie jak w wykorzystywanym przez wiele lat przez powoływane przez wojewodów komisje do szacowania szkód protokole oszacowania szkód sporządzanym na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wyliczone w aplikacji straty w dochodach gospodarstw rolnych spowodowane suszą są generowane automatycznie bez możliwości jakiegokolwiek ingerencji w proces wyliczania w celu indywidualnego podwyższenia procentu strat do wymaganego przekroczenia 30 % jako warunku ubiegania się o pomoc publiczną.

Informując o powyższym uprzejmie wyjaśniam, że stosownie do przywołanych na wstępie przepisów § 13x ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 187, z późn.zm.) nie ma możliwości odwołania się od wyliczeń strat w dochodach gospodarstw rolnych dokonywanych automatycznie w aplikacji na podstawie zweryfikowanych z bazami danych ARiMR, IUNG i IERiGŻ danymi określonymi przez producenta rolnego we wniosku o oszacowanie strat spowodowanych przez suszę.

Z poważaniem

wz. *Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi*

imię nazwisko

Sekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pan

Władysław Dajczak

Wojewoda Lubuski